

příčinou zmeškání lhůty, nejde o neodvratnou okolnost ve smyslu § 364 čis. 1 tr. ř.

(Rozh. ze dne 15. března 1929, Zm I 155/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl v neveřejném zasedání žádost obžalovaného o navrácení v předešlý stav podle § 364 tr. ř. k podání odporu a k opovědi odvolání a zmateční stížnosti do rozsudku zemského trestního soudu v Praze ze dne 6. prosince 1928, jímž byl žadatel uznán vinným přečinem proti bezpečnosti cti podle § 491 tr. zák. a § 1 zákona ze dne 30. května 1924, čis. 124 sb. z. a nař., — a odmítl odpor jakož i zmateční stížnost a odvolání proti tomuto rozsudku.

D ů v o d y:

V žádosti o navrácení v předešlý stav uznává obžalovaný, že námitky (správně odpor) podané na poštu dne 28. prosince 1928 jsou opozděné. Vskutku tomu tak je, neboť rozsudek doručen byl obžalovanému dne 23. prosince 1928, odpor podán tedy teprve pátý den po doručení rozsudku, tudíž pozdě, když již předchází den (27. prosince) byl nesporně dnem pravidelného celodenního úřadování na poštovních úřadech. Tím více je opozděna opověď zmateční stížnosti a odvolání, obsažená v podání ze dne 29. prosince 1928. Žádosti o navrácení v předešlý stav pro zmeškání lhůt k oněm opravným prostředkům nemohlo býti vyhověno, poněvadž žadatel neprokázal, pokud se týče svými skutkovými předneseními ani nevyvolal potřebu důkazu, že mu bez jeho viny bylo neodvratnými okolnostmi znemožněno lhůtu zachovati (§ 364 čis. 1 tr. ř.). Neníť správné, že námitky a opověď zmateční stížnosti a odvolání byly by musily býti podepsány advokátem. Následky případného svého omylu v tom směru musí žadatel nésti sám; byl-li takový omyl ve svých důsledcích příčinou zmeškání lhůty, není tím popřena výhrada vlastního zavinění ve smyslu oné stati zákona. Nebylo-li třeba vyžádati si podpis advokáta, nezáleží na tom, z jakých příčin si žadatel nemohl ve lhůtě takový podpis opatřiti. Netvrdí sám, že mu nebylo možno po celou zákonnou lhůtu podati opravné prostředky u soudu přímo nebo odevzdati je (dāti odevzdati) k dopravě poštovní, zvláště když i o dni 27. prosince tvrdí jen, že byl toho dne churav a že z opatrnosti zůstal doma. Nesplnil tudíž obžalovaný podmínky § 364 tr. ř.

Čís. 3419.

Povinná (osmidenní) lhůta k přípravě obhajoby (§ 221 odst. první tr. ř.) neplatí též pro obhájce, nýbrž stačí, byla-li dodržena ve příčině obžalovaného.

Okolnost, že porotní soud dal dodatkovou otázku na střídavé pomnutí smyslů (§ 2 b) tr. zák.) není důvodem pro domněnku, že měl pochybnosti o přičetnosti obžalovaného; musíť onu otázku dāti, je-li

tu tvrzení poukazující na onen stav, třebaš byl o bezpodstatnosti tohoto tvrzení sebe více přesvědčen.

Porotní soud je povinnen dát eventuální otázku, byl-li aspoň napovězen výsledky porotního přelíčení stav věci, opodstatňující skutkovou podstatu mírnějšího činu.

Pokud nejde o porušení předpisu § 320 tr. ř. a zmatek čís. 6 § 344 tr. ř., nebyla-li dána vedle hlavní otázky na vraždu eventuální otázka na zabití.

(Rozh. ze dne 16. března 1929, Zm I 767/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmatečnní stížnost obžalovaného do rozsudku zemského trestního jako porotního soudu v Praze ze dne 4. prosince 1928, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem vraždy prosté podle §§ 134, 135 čís. 4 tr. zák., zločinem podvodu podle §§ 197, 200, 203 tr. zák. a přestupkem krádeže podle §§ 171, 460 tr. zák.

D ů v o d y:

§ 344 č. 4 tr. ř.: Zmatečnní stížnost vytýká rozsudku zmatečnost podle § 344 čís. 4 tr. ř., tvrdíc, že porušen byl předpis § 221 tr. ř. ohledně osmidenní lhůty k přípravě obhajoby tím, že soud doručil obhájci obžalovací spis a obsílku k hlavnímu přelíčení porotnímu na den 3. prosince 1928 ustanovenému teprve dne 28. listopadu 1928, čímž nebyla zachována osmidenní lhůta § 221 tr. ř. k přípravě obhajoby obžalovaného i pro obhájce. Podle protokolu z 22. listopadu 1928 se obžalovaný výslovně vzdal přípravné osmidenní lhůty k hlavnímu přelíčení podle § 221 tr. ř., nicméně byla tato osmidenní lhůta ohledně obžalovaného ve skutečnosti zachována (22. listopadu až 3. prosince). Tím padá tvrzená zmatečnost podle čís. 4 § 344 tr. ř., poněvadž, jak z jasného doslovu § 221 tr. ř. plyne, povinná osmidenní lhůta k přípravě neplatí též pro obhájce; stačí, byla-li dodržena ve příčině obžalovaného. Při tom poukázati jest na předpis § 221 odst. první tr. ř., podle něhož den hlavního přelíčení má se obhájci jen oznámiti, dále na předpis § 220 odst. první tr. ř. upravující případ, kde ve věci porotní obžalovaný ještě ani při svém výslechu podle § 220 tr. ř. nemá obhájce, a posléze na předpis § 274 tr. ř., připouštějící odročení přelíčení, nemůže-li obhájce býti zřízen bez újmy obhajoby obžalovaného. V takovém případě mohl by si obhájce zabezpečiti podklad pro zmatek § 344, čís. 5 tr. ř. návrhem na odročení porotního přelíčení, což se však v souzeném případě vůbec nestalo. Zmatečnosti podle § 344 čís. 4 tr. ř. tu není.

§ 344 č. 5 tr. ř.: Stížnost vytýká rozsudku zmatečnost podle § 344 čís. 5 tr. ř. pro nezachování předpisu § 134 tr. ř. Obhájce sice dne 30. listopadu 1928 před přelíčením učinil písemný návrh na vyšetření duševního stavu obžalovaného, že »při páchání činu byl rozčilen«. Při hlavním přelíčení však od návrhu upustil. Neměl proto soud vůbec příčiny, o návrhu se usnáseti, a není tu vůbec podkladu pro uplatňování zmatku podle § 344 čís. 5 tr. ř. Stížnost poukazuje k tomu, že se obža-

lovaný při přeličení hájil ohledně činu samého udáním, že neví, co bylo dále, a poukazuje stížnost také k tomu, že soud, dav porotě otázku na střídavé pominutí smyslů podle § 2 písm. b) tr. zák., sám projevil pochybnosti o přičetnosti obžalovaného a že tedy měl podle § 134 tr. ř. naříditi zkoumání duševního stavu obžalovaného soudními lékaři. Zmateční stížnost přehlíží, že se předseda již prvý den líčení dotázal znalců, zda budou moci podati posudek o duševním stavu obžalovaného v době před usmrcením M. M-ové a bezprostředně při její smrti. Znalci prohlásili, že ano, a podali pak posudek o duševním stavu obžalovaného, vyznívající v ten smysl, že jest duševně zdrav a o střídavém pominutí smyslů neb amnesii nemůže u něho býti řeči. Proti tomu posudku nebylo obhajobou nic namítáno a nebyl žádný návrh učiněn. Připuštění dodatkové otázky ve směru § 2 písm. b) tr. zák. není důvodem pro domněnku, že sám porotní soud měl pochybnosti o přičetnosti obžalovaného; otázku tu musil soud porotcům dáti, jakmile shledal, že jest tu tvrzení poukazující na střídavé pominutí smyslů, i když byl o bezpodstatnosti tohoto tvrzení sebe více přesvědčen (§ 319 tr. ř.). Jest proto zmateční stížnost v tomto směru bez základu.

§ 344 č. 6 tr. ř. Posléze vytýká stížnost zmatek podle § 344 čis. 6 tr. ř. pro porušení předpisu § 320 tr. ř., že soud nedal porotcům též eventuální otázku na zločin zabití podle § 140 tr. zák. Obžalovaný v přípravném řízení opětovně výslovně doznal úmysl Marii M. usmrtiti a uvedl i výslovně dobu, kdy úmysl ten pojal, a důvod, proč, i způsob, jak vraždu vykonal. Podle svědectví vyšetřujícího soudce učinil tak spontánně. Při hlavním přeličení porotním počátek svých styků s M. M-ovou líčil obžalovaný podrobně a stejně jako ve vyšetřování. Teprve když dospěl k vyličení skutku samého, pravil — v příkrém odporu k dřívějšímu svému zodpovídání se —, že nic více neví, že se na nic nepamatuje, ač pak na otázku, připouští-li to, připustil, že M-ovou udeřil do hlavy, že jí vrazil kapesník do úst a že jí dal provaz kolem krku, — proč, prý neví. Soud porotní jest povinen dáti otázku eventuální, byl-li aspoň napovězen výsledky porotního přeličení stav věci, opodstatňující skutkovou podstatu mírnějšího trestného činu. Leč tohoto předpokladu tu nebylo. Výsledek celého průvodního řízení ve hlavním přeličení předvedeného a zejména pitevní nález a posudek nepoukazují nijak k pouhému úmyslu nepřátelskému. Zbývá tedy jen hájení se obžalovaného, jenž při hlavním přeličení uvedl, že mezi ním a Marií M-ovou došlo k nedorozumění, že zavřeným nožem M-ovou udeřil do hlavy, by ji omráčil a mohl utéci a vyhnouti se následkům podvodu. Tato situace poukazuje sice na úmysl nepřátelský M-ovou snad omráčiti ohledně počátečního jednání, nejsoucího v příčinné spojitosti se smrtí M-ové, neboť podle lékařského posudku úder do spánku nebyl smrtelný. Vlastní jednání — rdoušení, škrcení — jsoucí v příčinné souvislosti se smrtí zavražděné, zodpovídal obžalovaný udáním, že nic neví, že k vědomí přišel až po činu. Toto tvrzení, dotýkající se otázky přičetnosti, není ani poukazem na úmysl jen nepřátelský a proto způsobilým podkladem pro eventuální otázku ve směru zločinu zabití vedle hlavní otázky na vraždu. Zcela správně vyhověl porotní soud tomuto tvrzení dodatkovou otázkou na střídavé pominutí smyslů, pokud trvalo (§ 2

písm. b) tr. zák.). Předpokladu, za něhož by byla podle § 320 tr. ř. nastala povinnost soudu dáti porotcům eventuální otázku na zločin zabití — a jen porušení této povinnosti zakládalo by zmatek čís. 6 § 344 tr. ř. — v tvrzení tom shledati nelze. Porotní soud nepřivodil tedy zmatečnost rozsudku, odepřev dáti porotcům otázku eventuální na zločin zabití podle § 140 tr. zák. Předseda porotního přelíčení ostatně poučil porotce o jejich právu podle § 327 odst. čtvrtý tr. ř. žádati za změnu nebo doplnění otázek, zejména vyžádati si otázku eventuální na zločin zabití. Avšak ani porotci práva toho nepoužili. Zmateční stížnost ve všech bodech neodůvodněnou bylo proto podle § 288 odst. první tr. ř. zavrhnouti.

Čís. 3420.

Pokud s hlediska § 93 tr. zák. vyvíňuje subjektivní nazírání (přesvědčení) pachatelovo, třebaš mylné, že má před sebou člověka nebezpečného nebo jinak škodlivého.

Podle § 93 tr. zák. se vyžaduje, by se při zdánlivě odůvodněné příčině zadržení opomenutí, dáti o tom i hned věděti řádné vrchnosti, stalo schválně, t. j. v úmyslu znemožniti úřadu, by oprávněnost zadržení co nejrychleji přezkoumal a podle okolností je zrušil; opomenutí z pouhé nedbalosti není trestné.

(Rozh. ze dne 19. března 1929, Zm I 725/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaného Jana Z-a do rozsudku krajského soudu v Mladé Boleslavi ze dne 29. října 1928, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem veřejného násilí podle § 93 tr. zák., zrušil napadený rozsudek ohledně stěžovatele a podle § 290 tr. ř. i ohledně obžalovaného Václava U-a ve výroku o vině, dále ve výroku o trestu a ve výrocích s tím souvisejících a věc vrátil témuž nalézacímu soudu, by ii v rozsahu zrušení znova projednal a rozhodl.

Důvody:

Rozsudkem nalézacího soudu byli obžalovaní Jan Z. a Václav U. uznáni vinnými, »že v noci na 1. ledna 1928 v hostinci v J. překáželi vojínu Františku N-ovi v užívání osobní svobody tím, že ho Jan Z. strhl k zemi; volal na přítomné, by ho svázali a, když se tak dělo, ho držel a že Václav U. Františka N-a svázal.« Výrok rozsudku, jímž byli tito obžalovaní uznáni vinnými zločinem omezování osobní svobody podle § 93 tr. zák., zní podle toho jen na první trestní případ onoho §, jak zněla obžaloba. Při tom nelze si nepovšimnouti, že nalézací soud ve výroku rozsudkovém odsuzujícím obžalované pro zločin neoprávněného omezování osobní svobody člověka podle první věty § 93 tr. zák. tu pomíjí zákonný znak skutkové podstaty tohoto §, totiž, že obžalovaným nad člověkem, jemuž překáželi v užívání osobní svobody, nepříslušela